

Economia, afectata de suspendarea activității instanțelor de judecata. Agenții economici și statul pot suferi prejudicii greu, chiar imposibil de remediat, daca nu sunt aplicate masuri pentru urgentarea proceselor

Atât agenții economici privați, cât și statul sunt puși în pericol deoarece anul 2020 ar putea fi unul pierdut pentru procesele de medie și mare complexitate din cauza suspendării activității instanțelor de judecata, arata o analiza a Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriș. Reducerea activității instanțelor atrage după sine riscul major ca cei afectați să nu-și mai poată acoperi prejudiciile chiar dacă ajung să se bucure într-un final de o hotărâre judecatorească favorabilă.

Efectul opririi activității judecatorești din cauza pandemiei de COVID-19 este accentuat și de pauza anterioară impunerii stării de urgență, cauzată de protestul magistraților și grefierilor, conflict nici acum soluționat. Reluarea activității efective până la vacanța judecatorească se face pentru mai puțin de două luni în condiții speciale, timp insuficient pentru judecarea majorității dosarelor de complexitate medie și mare. După care, în septembrie, se anunță un nou val pandemic care să impună desfașurarea activității în condiții de izolare și semiizolare.

„O societate care are o datorie semnificativă față de o altă poate profita de aceasta pauză în care dosarul nu se judecă, în sensul că are timp suficient să-și provoace o stare de insolvență și să-și declare falimentul, iar partea pagubită nu mai poate recupera nimic. Aceeași este situația și în cazul proceselor din care rezultă că pagubit este Statul care poate ajunge în punctul de a nu-și putea recupera prejudiciile aduse de anumiți agenți economici datorita unei situații litigioase care trenează de jumătate de an. Riscul există, bineînțeles, și în condițiile unei judecări în ritm normal dar în situația actuală riscul este aproape iminent”, explică Ioana Bonghez, avocat al Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriș.

Decretul privind instituirea stării de urgență și Decretul de prelungire a acesteia prevăd obligația instanțelor de judecata să-și reia activitatea în termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență pe 15 mai. Totuși, până la 25 mai instanțele de judecata nu-și pot relua, în principiu, decât activitatea administrativă care înseamnă să trimită citațiile de reluare a judecării în cauzele suspendate de drept pe perioada stării de urgență. Timpul rămas până la vacanța judecatorească, redusă la o luna prin Hotărârea CSM nr. 734 din 12.05.2020 - mai puțin de două luni - va putea fi suficient, în cel mai fericit caz, să se acorde două termene de judecata. Acest timp este insuficient pentru soluționarea unor dosare de complexitate medie sau mare, în care este nevoie de un probatoriu complex – audiere de martori, interogatorii, probe suplimentare, arată analiza **Berechet Rusu Hiriș**.

Casa de avocatura atrage, totodată, atenția asupra faptului că, cel mai probabil, sezonul pandemic nu va lua sfârșit, astfel că necesitatea unor astfel de măsuri este cu atât mai mare. Dacă previziunile specialiștilor se adeveresc iar pandemia se va acutiza în toamnă – iarnă, nu este exclusă nevoia unei noi izolări pentru două – trei luni.

„Pentru că elementul surpriza nu mai poate caracteriza acest al doilea episod pandemic, ar trebui să ne pregătim pentru o desfașurare a activității profesionale cât mai aproape de normal inclusiv prin modificări legislative. Modificările Codurilor de procedura pentru pregătirea desfașurării activității instanțelor de judecata în condiții normale de celeritate necesită timp pe care în primul val de pandemie nu l-am avut la dispoziție dar am putea folosi perioada ce urmează în acest scop”, explică Raluca Popescu, avocat al Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriș.

Pentru reluarea activității în instanțele de judecata, Consiliul Superior al Magistraturii precum și instanțele, începând cu Înalta Curte de Casație, Curtea de Apel București și continuând cu celelalte instanțe din București și țara au anunțat deja o serie de măsuri concentrate pe protejarea tuturor persoanelor care iau parte la procese.

Un exemplu este propunerea CSM ca judecatorul sa faca un program pentru gruparea cauzelor pe intervale orare. Se renunța, astfel, la practica potrivit careia toate părțile din toate dosarele unei ședințe de judecata trebuiau sa fie prezenți la ora 08:30 sau 9:00 la tribunal indiferent daca intrau în dosar în prima parte a zilei sau seara târziu. De asemenea, în cauzele nonpenale, instanțele pot dispune masurile necesare pentru desfașurarea ședinței de judecata prin videoconferința.

Curtea de Apel București a publicat, la rândul sau, o serie de masuri care vor fi luate dupa data de 15 mai, cum ar fi limitarea numarului persoanelor în salile de judecata și gruparea cauzelor pe intervale orare, purtarea măștilor în incinta și luarea temperaturii la intrarea în sediul instanței; corespondența se va face cu prioritate prin mijloace electronice. Masuri mai stricte a anunțat Înalta Curte de Casație și Justiție, printre care și prezentarea unei declarații suplimentare față de documentele justificative uzuale pentru persoanele care acceseaza sediile instanței

Analiza **Berechet Rusu Hiriț** atrage atenția asupra faptului ca, deși masurile de administrare a justiției adoptate recent vizeaza, așa cum este normal, prevenirea infectarii cu COVID – 19, ele nu au în vedere și accelerarea proceselor din justiție. Sunt afectate îndeosebi dosarele aflate de mult timp pe rolul instanțelor de judecata sau cele în care de pronunțarea unei soluții depinde supraviețuirea unui agent economic sau bunastarea unei persoane aflate la nevoie.

„Administrarea probelor de catre avocați sau consilieri juridici, fixarea și acordarea de termene scurte, organizarea ședințelor de judecata prin videoconferința, masura deja avuta în vedere și de Consiliul Superior al Magistraturii, la fel și continuitatea actului de justiție și pe durata vacanței judecatorești, perioada în care sa fie soluționate și alte tipuri de cauze decât cele urgente sunt masuri prevazute deja în legislația actuala care pot ajuta justițiabilii, inclusiv agenții economici care se afla în situații dificile și au nevoie de soluții judecatorești cât mai curând.” **explica Ioana Bonghez.**

Potrivit analizei Casei de avocatura, este urgenta adaptarea desfașurarii activității judiciare în perioade de izolare sau semiizolare prin implementarea unor metode precum videoconferințele sau administrarea probelor de catre avocați. Aceste masuri nu doar ca vor asigura continuitatea activității judecatorești, ci vor îmbunătăți și modelul de funcționare a sistemului judiciar din România, ceea ce va ajuta la evitarea agravarii problemelor economice cauzate de pandemia de COVID-19.